

Tid: Klockan 08:00-12:00

Plats: Digitalt sammanträde

Ordförande

Richard Carstedt (S)

Ledamöter

Åsa Ågren Wikström (M), 1:e vice ordförande

Lennart Gustavsson (V), 2:e vice ordförande

Malin Malm (S)

Lars Lilja (S)

Marita Fransson (S)

Anton Bergström Nord (M)

Lilian Nilsson (V)

Lars Forsgren (SD)

Carina Sundbom (C)

Veronica Kerr (KD)

Per Boström (KD)

Lasse Brännström (MP)

Ersättare

Nina Björby (S)

Billy Moström (S)

Pia Sjöberg (S)

Anna Vestermark (S)

Anna Frej (S)

Alireza Mosahafi (M)

Stefan Anundi (M)

Jamshed Molki (V)

Jimmy Frohm (SD)

Robert Axebro (C)

Hans-Peter Carlson (L)

Övriga

1. Program m.m.

Sammanfattning

Under denna punkt hittar ni övergripande information om program/tidsplan, eventuella kompletteringar, presentationer och annat som kan vara av vikt att ha kännedom om.

Förhinder

Om du ej kan närvara så är det viktigt att du meddelar din ersättare. Meddela gärna din frånvaro och vem som blir din ersättare till Nina Olofsdotter via e-post; jonathan.lundberg@regionvasterbotten.se eller via telefon 070-283 57 45 för att underlägga vid uppropet.

Program/tidsplan

08:00 sammanträdet öppnas
09:05 paus
09:15 sammanträdet fortsätter
10:45 partigruppmöten
11:20 beslutsrunda
12:00 sammanträdet avslutas

Mer detaljerat ärendelista och tidsplan bifogas.

Aktuella kompletteringar

Här uppges vilka kompletteringar som gjorts efter att kallelsen är utskickad. Observera att informationen endast listar ärende numren där kompletteringarna är gjorda och vilket datum de gjordes.

- inga aktuella kompletteringar

Presentationer

Här läggs presentationer från föredragande. Presentationerna läggs upp eftersom de inkommit (före mötet, under mötet och efter mötet).

- inga aktuella presentationer

Beslutsunderlag

- Kallelse_föredragningslista Regionala utvecklingsnämnden 2024-02-29

2. Sammanträdets öppnande och upprop

3. Val av justerare

Sammanfattning

Regionala utvecklingsnämnden har att utse justerare som tillsammans jämte ordföranden ska justera sammanträdets protokoll. Justering sker genom digital signering måndag den 4 mars 2024.

4. Fastställande av föredragningslistan

Sammanfattning

Regionala utvecklingsnämnden har att fastställa föredragningslistan.

5. Anmälan av jäv

6. Anmälan av initiativärenden

RUN 6-2024

Sammanfattning

Ledamöter och ersättare som tjänstgör i en nämnd eller styrelse har rätt att väcka ärenden, så kallad initiativrätt. Den 2 december 2021 beslutade regionala utvecklingsnämnden att anta en rutin för anmälan av initiativärenden till nämnden.

Ett initiativärende kan lämnas in före eller under ett sammanträde och ska vara skriftlig. Oavsett när initiativärenden lämnas in så måste tjänstgörande ledamot lyfta ärendet på sammanträdet under detta ärende, det räcker inte enbart med att lämna in det skriftligt före sammanträdet.

Nämnden har att besluta om anmälda ärenden och dess fortsatta hantering. Initiativärenden som överlämnas för beredning ska behandlas av nämndens beredande utskott inom 6 månader från det att initiativärendet anmälts.

Följande initiativärenden har anmälts till sammanträdet:

- Inga initiativärenden är anmälda före sammanträdet.

7. Justering av taxan för Ultra-trafiken från och med 2024-04-29 Karolina Filipsson
RUN 51-2024

Sammanfattning

Umeå kommun finansierar Ultra-trafiken. Kommunstyrelsen i Umeå kommun har inkommit med förslag till nivå för den årliga justeringen av taxan, att gälla från 2024-04-29.

Kollektivtrafiken finansieras till delar via de trafikintäkter som resandet genererar och till delar av den uppdragsersättning som kommer via Umeå kommun. Umeå kommun har bedömt att förslag till justering av taxan är rimligt utifrån de utmaningar som finns inför trafikåret 2024/2025.

I normala fall är strategin vid taxejusteringar att hälften av biljettyperna justeras år 1 och resterande biljettyper år 2. Med anledning av kraftig inflation och betydande kostnadsökningar det senaste året föreslås en något högre höjning än "normalt" med undantag för barnbiljetten som föreslås förbli oförändrad.

Förslag till förändringar framgår av protokollsutdrag från Umeå kommuns kommunstyrelse, vilket biläggs ärendet. I bilagan framgår nuvarande prisnivå inom parentes. Röd text innebär en förändring jämfört med idag. En kolumn är tillagd där biljetterpriserna 2011 redovisas. Utifrån jämförelsen mellan 2011 års priser och föreslagna strukturen för 2024/2025 kan utläsas att taxejusteringarna varit relativt små de senaste åren.

Sammantaget bedöms justeringarna enligt förslaget resultera i en helårseffekt på ca 4 % av nuvarande intäkter eller ca 4 Mkr.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att fastställa förslag till justering av taxan för Ultra-trafiken från och med 2024-04-29 i enlighet med förslag från kommunstyrelsen, Umeå kommun.

Expedieras till

Kollektivtrafikstrateg
Länstrafiken i Västerbotten AB
Umeå kommunföretag
Umeå kommun

Beslutsunderlag

- §3 RUN AU Justering av taxan för Ultra-trafiken från och med 2024-04-29
- Karolina Filipssons tjänsteskrivelse 2024-02-06
- Förslag om justering av taxan i kollektivtrafiken 2024, Ultra-trafiken från 2024-04-29

8. Information om Ändrat ägande för Bussgods i Norr AB RUN 59-2024

Karolina Filipsson

Sammanfattning

Bussgods i Norr AB är idag ett bolag som gemensamt ägs av Länstrafiken i Norrbotten och Länstrafiken i Västerbotten. Länstrafiken i Västerbotten äger 2/3 av aktierna och Länstrafiken i Norrbotten äger 1/3 av aktierna.

Dialog har över tid förts med Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län om förvärv av 1/3 av aktierna i Bussgods i Norr AB. Aktierna skulle förvärfvas från Länstrafiken i Västerbotten AB.

Förbundsdirektionen i Västernorrland fattade 2023-12-06 beslut om att meddela Länstrafiken i Västerbotten att Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län önskar förvärva 1/3 av aktierna i Bussgods i Norr AB enligt lämnat erbjudande. Bakgrunden till beslutet vara att Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns samtliga medlemmar nu fattat beslut om att förvärva 1/3 av aktierna i Bussgods i Norr.

Länstrafiken i Västerbottens styrelse beslutade 2023-12-15 att rekommendera regionfullmäktige att fatta beslut som innebär att 1/3 av aktierna i Bussgods i Norr AB säljs till Kommunalförbundet kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland, under förutsättning att aktieägaravtalet kompletteras med dokumentet "Samarbetsformer inom ramen för Bussgods i Norr AB".

Till följd av den utmaning som verksamheten i Västernorrland brottas med så bör en affär genomföras skyndsamt. Ärendet bör därmed vara föremål för beslut i 2024 års första regionfullmäktige i Västerbotten. Ärendet kommer

mot bakgrund av behovet att behandlas genom ordförandebeslut av regionala utvecklingsnämndens ordförande och därefter vid extra regionstyrelsesammanträde 2024-02-19 och regionfullmäktige 2024-02-20.

Förslag till beslut

Informationen noteras.

Expedieras till

Kollektivtrafikstrateg

Beslutsunderlag

- §4 RUN AU Information om Ändrat ägande för Bussgods i Norr AB
- Karolina Filipssons tjänsteskrivelse 2024-02-09
- Bilaga 8 - Ägardirektiv Bussgods i Norr AB - 3 ägare - slutversion 2023-12-04
- Bilaga 7 - Aktieägaravtal Bussgods i Norr AB - 3 ägare - slutversion 2023-12-04
- Bilaga 6 - Samarbetsformer inom ramen för Bussgods i Norr AB
- Bilaga 5 - Aktieöverlåtelseavtal Bussgods i Norr AB - Västernorrland - slutversion 2024-02-05
- Bilaga 4 - Bolagsordning Bussgods i Norr AB - 3 ägare - slutversion 2023-12-04
- Bilaga 3 - Risk- och konsekvensanalys Bussgods Västernorrland 2023-12-07
- Bilaga 2 - Protokoll 2023-12-15 Länstrafiken i Västerbotten AB
- Bilaga 1 - Protokoll 2023-12-06 Kommunalfröbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland

9. Information om intresseförfrågan från AB Transito om att förhyra tågfordon RUN 60-2024

Karolina Filipsson

Sammanfattning

I december 2023 skickade AB Transito ut ett erbjudande till landets samtliga tågregioner om att överta fem tågfordon av typen Regina från Västtrafik från och med 2026 eller 2027.

Norrtåg AB har bedömt att det vore fördelaktigt att överta dessa fordon och har därför rekommenderat finansiärerna, de fyra nordligaste regionerna, att ställa sig positiva till erbjudandet genom att underteckna en gemensam avsiktsförklaring.

Förfrågan från AB Transito om att förhyra fordonen besvaras genom att besvara en intresseanmälan skickas in. Därefter kommer styrelsen för AB

Transitio i mars att besluta om att erbjuda en eller flera regioner att överta eller flera av de totalt fem tågfordonen av typen Regina. Om Norrtåg AB erbjuds att överta ett eller flera tågfordon kommer Region Västerbotten behöva bereda och besluta om eventuellt borgensåtagande och utökat trafikutbud.

De fem Reginafordonen beräknas vara tillgängliga för övertagande under 2026. Övertagandet skulle innebära att övertagande av borgensåtagandet fram till fordonens tekniska slutår, vilket beräknas vara 2032.

Region Jämtland Härjedalen har aviserat att de ej kommer att kunna fatta beslut om ytterligare borgensåtagande och utökning av trafik. Regionstyrelsen i Jämtland Härjedalen sammanträder 2024-02-13 där ärendet om intresseanmälan behandlas.

Norrtåg har utifrån de förändrade förutsättningarna utifrån besked från Region Jämtland Härjedalen omarbetat underlag kopplade till förfrågan från AB Transitio om att förhysa fem Reginafordon. Det uppdaterade förslaget innebär att trafikutökningen på Mittbanan läggs som en option för fordon 4 och 5. Om optionen inte utlöses så kommer fordon 4 - 5 användas för att ersätta de två äldsta X11orna som har tekniskt och ekonomiskt slutår 2026. Trafikutökning Sundsvall - Umeå blir då prioriterad för start redan 2027. En option utlöses genom att respektive regional kollektivtrafikmyndighet lägger till det i sin beställning inför kommande år efter en förnyad överenskommelse där samtliga parter behöver vara överens om starten.

Samtidigt övertar Region Västernorrland borgensåtagandet för ytterligare ett fordon. Ny fördelning blir då två fordon vardera till Norrbotten och Västernorrland och ett fordon till Region Västerbotten.

Det omarbetade förslaget innebär att kostnadsökningen minskar från 63 till 49 miljoner som då ska fördelas mellan de tre regionerna Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland.

Omfördelning minskar kostnaderna för med ca 1 Mkr per part och år för tre regioner, fördelat med 11 Mkr för Norrbotten, 18 Mkr för Västerbotten och 20 Mkr för Västernorrland. Kostnadsökningen för Jämtland Härjedalen blir 0 kr.

Norrtåg har tagit fram en avsiktsförklaring mellan de fyra länen att undertecknas vid positivt beslut om att ställa sig bakom intresseanmälan. Avsiktsförklaringen tar sikte dels på utökning av trafiken från T27, dels på trafikering av Norrbottenbanan då den är färdigställd.

Regionstyrelsen fattade 2024-02-08 beslut om att ställa sig bakom intresseanmälan att förvärva upp till fem tågfordon av typen Regina.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Informationen noteras.

Expedieras till

Kollektivtrafikstrateg

Beslutsunderlag

- §5 RUN AU Information om intresseförfrågan från AB Transito om att förhyra tågfordon
- Protokollsutdrag RS 2024-02-06 § 9 Förfrågan om att hyra Reginafordon
- Karolina Filipssons tjänsteskrivelse 2024-02-08
- Bilaga 4 - Trafikbeställning tillkommande fordon 2026+NBB uppdaterad version 20240129
- Bilaga 3 Avsiktsförklaring utveckling Norrtåg
- Bilaga 2 - UTÖKAD FORDONSFLOTTA REGINA uppdaterad version 20240129
- Bilaga 1 Förfrågan om att hyra Regina fordon

10. Fastställande av bolagsordning och ägardirektiv för Länstrafiken i Västerbotten AB

Frida Hald

RUN 155-2023

Sammanfattning

Ett arbete med att utarbeta nytt ägardirektiv för Länstrafiken i Västerbotten AB har pågått 2021. Förslag till nytt ägardirektiv översändes under hösten 2021 över till Länstrafiken. Ett antal synpunkter framfördes dels skriftligt och dels muntligt vid ett möte 2022 med ordförande för kollektivtrafikutskottet och ordförande för regionala utvecklingsnämnden. Länstrafikens styrelse önskade ett kraftigt förenklat ägardirektiv.

Arbete med att utarbeta ett reviderat förslag har skett under 2023.

Under hösten har dialoger hållits med bolagets styrelse och även med VD och ordförande om ägardirektiv. Under arbetets gång upptäcktes ett behov av att även se över bolagsordningen för Länstrafiken i Västerbotten AB.

Styrelsen för Länstrafiken i Västerbotten AB behandlar förslag till bolagsordning och ägardirektiv på styrelsemöte den 9 februari.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till regionala utvecklingsnämnden/regionstyrelsen/regionfullmäktige:

Bolagsordning och ägardirektiv för Länstrafiken i Västerbotten fastställs.

Expedieras till

Regionfullmäktige/regionstyrelsen
Strateg ägarstyrning

Beslutsunderlag

- §7 RUN AU Fastställande av bolagsordning och ägardirektiv för Länstrafiken i Västerbotten AB
- Frida Halds tjänsteskrivelse 2024-02-01
- Förslag till ägardirektiv för Länstrafiken 240131
- Förslag till bolagsordning för Länstrafiken 240131

11. Regionala utvecklingsnämndens årsbokslut 2023
RUN 281-2023

Katrine Andersson/Ulrica
Qvist Vallmark

Sammanfattning

Årsredovisningen för verksamhetsåret 2023 är regionala utvecklingsnämndens tredje och sista fördjupade uppföljningsrapport för året. I rapporten lämnas en redogörelse för väsentliga händelser och skeenden som haft påverkan på regionala utvecklingsnämndens ansvarsområden och ekonomi under 2023.

En uppföljning görs av nämndens beslutade delmål samt indikatorer för 2023, i årsredovisningen lämnas även uppföljning av de uppdrag som regionfullmäktige riktat till regionala utvecklingsnämnden samt ett riktat uppdrag från nämnd till förvaltning. En helhetsbedömning ligger till grund för bedömning av måluppfyllelse.

Vid denna tidpunkt lämnas prognos om att 11 av regionala utvecklingsnämndens 21 delmål är helt uppfyllda vid årets slut, 7 delvis uppfyllda, 2 delmål bedöms ej uppfyllda. Vid tidpunkt för arbetsutskottets behandling av ärendet har ej underlag inkommit till förvaltningen som möjliggör uppföljning av ett av nämndens delmål – 11.3 RUN tillhandahåller och utvecklar ett väl fungerande transportsystem i syfte att uppnå en god tillgänglighet för resor och transporter för alla som bor och verkar i länet. Om underlag inkommer från extern part inför regionala utvecklingsnämndens behandling av ärendet föreslås nämnden ta ställning till förslag om bedömning av måluppfyllelse av delmålet i särskild ordning, då detta ej varit möjligt för regionala utvecklingsnämndens utskott att bereda. Komplettering av utfall för indikator kommer även att ske i anslutning till delmål 4.1, men där bedöms tillräckligt underlag finnas för att lämna förslag till bedömning av måluppfyllelse. Se närmare i förslag till årsredovisning.

Under rubrik Väsentliga personalförhållanden redovisas antal anställda, samt sjukfrånvaroutveckling. Här beskrivs även arbetsmiljö och befarad oro över förutsättningar som bedöms kunna ha negativ inverkan på arbetsmiljö.

Under rubrik Driftredovisning, presenteras ekonomiskt resultat för 2023 och ekonomisk analys. Den regionala utvecklingsnämndens ackumulerade nettokostnader för 2023 uppgår till 439,9 miljoner kronor. Jämfört med årsbudgeten 412,4 miljoner kronor ger detta en budgetavvikelse med -27,5 miljoner kronor. Den negativa avvikelsen förklaras av underskott inom kollektivtrafikverksamheten med -35 miljoner kronor. Inom nämndens övriga verksamhet uppvisas positiva budgetavvikelser på totalt 7,3 miljoner kronor.

I bilaga redovisas uppföljning av de hel- och delägda bolag vars verksamhet faller inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde. Inkomna VD-kommentarer redovisas även i sin helhet som bilagor.

Redan i samband med uppföljning per april månad aviserade regionala utvecklingsnämnden ett prognosticerat underskott vid årets slut på -51 miljoner kronor, och uppmärksammade även regionfullmäktige på befarat underskott mot budget år 2023. Vid delårsuppföljning per augusti, uppdrog regionala utvecklingsnämnden till regionala utvecklingsdirektören att ta fram förslag till skrivelse till regionfullmäktige om att nämnden inte kommer klara budget vid årets slut. I skrivelsen skulle det framgå vidtagna åtgärder, planerade åtgärder och möjliga åtgärder. Samt om möjligt belysa konsekvenserna av dessa. Skrivelsen behandlades vid nämndens sammanträde i oktober. Som bilaga till årsredovisning biläggs uppföljning av vidtagna åtgärder.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Regionala utvecklingsnämnden fastställer årsredovisning för verksamhetsåret 2023 samt överlämnar nämndens årsredovisning till regionfullmäktige.

Regionala utvecklingsnämnden fastställer även bilaga Uppföljning av vidtagna åtgärder, planerade åtgärder och möjliga åtgärder.

Paragrafen justeras omedelbart.

Expedieras till

Regionfullmäktige/regionstyrelsen
Ekonomidirektör
Strateg Ekonomistaben
Regional utvecklingsdirektör
Stabschef
Enhetschef Ekonomistaben
Verksamhetsutvecklare

Beslutsunderlag

- §8 RUN AU Regionala utvecklingsnämndens årsbokslut 2023
- Bilaga Uppföljning skrivelse om befarat underskott och åtgärder 2023
- Tjänsteskrivelse Årsredovisning 2023, 2024-02-20
- FÖRSLAG RUN AU 2024-02-14_RUN Årsrapport 2023, 2024-02-14
- Västerbottensteatern AB Bolagsrapportering RV Årsrapport 2023-12-31x
- Skogs- och samemuseet Bolagsrapportering RV årsrapport per december 2023
- Västerbottens museum Bolagsrapportering RV årsrapport per december 2023
- Skellefteå museum Bolagsrapportering RV årsrapport per december 2023
- Norrtåg AB Bolagsrapportering 231231[96]
- Norrlandsoperan AB Bolagsrapportering RV årsrapport per december 2023
- Norrbotniabanan AB Bolagsrapportering RV årsrapport per december 2023
- Länstrafiken i Västerbotten AB Bolagsrapportering RV per december 2023
- Bussgods i Norr VD Kommentar 20231231
- Almi Nord AB Bolagsrapportering RV årsrapport per december 2023
- AC-Net Internservice Bolagsrapportering RV årsrapport per december 2023
- AC-Net Externservice Bolagsrapportering RV årsrapport per december 2023
- Bilaga Sammanfattning Bolag - väsentliga händelser, ÅR, 2023-12-31

12. **Fördelning av statliga anslag till regionala kulturverksamheter samt Norrlands nätverk för musikteater och dans 2024** Joakim Sandberg
RUN 581-2023

Sammanfattning

I enlighet med Statens kulturråds beslut KUR 2023/6211 (2024-01-19) beviljas Region Västerbotten statligt anslag om 88 097 000 kronor att fördela under 2024 i enlighet med förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Uppräkningen motsvarar 0,9 procent av Region Västerbottens statliga anslag för 2023, 786 000 kronor. Region Västerbottens förslag till fördelning baseras på den Regionala utvecklingsnämndens beslut om framställan till Statens kulturråd gällande statligt anslag 2024 (RUN 581-2023).

I framställan äskade Region Västerbotten om att det statliga anslaget skulle matcha den regionala uppräknigen på 3,6%. Region Västerbotten äskade också om ett antal prioriterade satsningar. Regionen tilldelades inget utökad anslag för de prioriterade satsningarna.

En uppräknig av respektive verksamhet på 0,9%, exklusive Norrlands nätverk för musikteater och dans (NMD) och Mångkulturverksamheten vid Region Västerbotten, föreslås.

Fördelning av medel framgår i detalj i ärendets beslutsunderlag.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till regionala utvecklingsnämnden

Föreslagen fördelning av statligt anslag till regionala kulturverksamheter 2024 fastställs.

Föreslagen fördelning av statligt anslag till Norrlands nätverk för musikteater och dans (NMD) 2024 fastställs.

Expedieras till

Regionkulturchef
Kulturstrateg
Enhetschef Ekonomistaben

Beslutsunderlag

- §9 RUN AU Fördelning av statliga anslag till regionala kulturverksamheter samt Norrlands nätverk för musikteater och dans 2024
- §7 KB Fördelning av statliga anslag till Västerbottensteatern AB 2024
- §6 KB Fördelning av statliga anslag till regionala kulturverksamheter samt Norrlands nätverk för musikteater och dans 2024
- Villkor för bidrag från Kulturrådet 2023 6211
- Underlag Fördelning av statliga anslag samt NMD 2024 -korrigerad 2024-02-21
- Tjänsteskrivelse statliga anslag 2024 - korrigerad 2024-02-21

13. Omdisponering av interregionala verksamhetsstöd RUN 56-2024

Joakim Sandberg

Sammanfattning

Region Västerbotten erhöll 2017 i statligt anslag, utöver pris och löneuträkning en ökning av anslaget om 700 000 kronor. Bakgrunden till beslutet rör den breda interregionala samverkan som svarade väl mot styrelsens prioritering om att öka tillgängligheten och skapa förutsättningar för ökad kvalitet och förnyelse genom att utveckla den kulturella infrastrukturen (KUR 2016/7249 s.3, 2017-01-24). Region Västerbotten valde att fördela 200 000 kronor till Film i Västerbotten i enlighet med beslut.

Vad gäller resterande 500 000 kronor upprättades ett eget kostnadsställe, Kulturell infrastruktur, numera Interregional verksamhet (407 11).

Region Västerbotten har sedan 2017 betraktat anslaget som rörliga medel varpå regionen fördelat tillfälliga stöd till verksamheter som genomför eller planerar att genomföra interregionala insatser. Kulturrådet har återkommande haft synpunkter på Region Västerbottens hantering genom att understryka att anslaget inte får användas som projektmedel. Medlen förväntas ha en långsiktig verkan och ska därför fördelas och redovisas som del av verksamheternas årliga statliga anslag.

I 2023 års Riktlinjer för årliga statliga bidrag till regioner inom kultursamverkansmodellen (Adm 2023/55, s11) tydliggör Kulturrådet hanteringen av statsbidraget. I riktlinjerna formuleras att statsbidraget är avsett att fördelas vidare i form av verksamhetsbidrag till de regionala kulturverksamheterna och får inte utlysas som bidrag. Det statliga anslaget inom Interregional verksamhet (407 11) föreslås därmed att omdisponeras till årligt verksamhetsanslag i enlighet med Kulturrådets riktlinjer. Föreslagen fördelning tar sin utgångspunkt i kulturplanens Mål 4. Goda villkor för kulturskapare ger ett utbud av hög kvalitet och Mål 5. Den kulturella infrastrukturen är tillgänglig och jämlik.

Norrlandsoperan, Konstkonsulentverksamheten och Riksteatern Västerbotten är verksamheter som har en etablerad interregional samverkan vilken de senaste åren bland annat finansierats av det statliga interregionala anslaget. Region Västerbotten bedömer att verksamheternas insatser har en långsiktig verkan och i enlighet med kulturplanen bidrar till att överbrygga geografiska avstånd och förmera ett kvalitativt kulturutbud på jämlika villkor. Därmed föreslås nämnda verksamheter erhålla utökat anslag för att stärka befintliga interregionala strukturer.

Dansen såväl som slöjden har svaga stödstrukturer som påverkar möjligheten att vara professionellt verksam i norra Sverige. Mot bakgrund av det låga antalet professionellt verksamma inom respektive område behöver stödstrukturer utvecklas genom interregional samverkan. Därmed föreslås Dans i Västerbotten och Västerbottens läns hemslöjdsförening erhålla ett utökat anslag för att utveckla interregional samverkan inom respektive konstområde.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till regionala utvecklingsnämnden:

De statliga anslaget inom budgetposten Interregional verksamhet (407 11) omfördelas till årliga statliga verksamhetsanslag hos föreslagna verksamheter.

Expedieras till

Regionkulturchef
Kulturstrateg
Enhetschef Ekonomistaben

Beslutsunderlag

- §10 RUN AU Omdisponering av interregionala verksamhetsstöd
- Förslag omdisponering statliga anslag inom budgetpost interregional verksamhet
- Joakim Sandbergs tjänsteskrivelse 2024-01-23
- §8 KB Omdisponering av interregionala verksamhetsstöd
- Kulturrådets beslut om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet för år 2017
- Villkor för bidrag från Kulturrådet 2023 6211
- Kulturrådets riktlinjer för årliga statliga bidrag till regionerna inom kultursamverkansmodellen

14. Beviljande av anslag till gång- och cykelväg 531 Holmsund-Umeå
RUN 70-2024

Maud Ericsson

Sammanfattning

Det har sedan länge funnits ett identifierat behov av att få till en säkrare lösning för de oskyddade trafikanter som färdas längs väg 531 mellan Holmsund och Umeå. Under 2016 genomfördes en åtgärdsvalsstudie (ÅVS) längs sträckan där den rekommenderade åtgärden från ÅVS:en var mitträcke och en friliggande gång- och cykelväg. Efter ÅVS:en genomfördes har hastighetsbegränsningen sänkts från 90 km/tim till 80 km/tim. Både mitträcke och en friliggande gång- och cykelväg innebär stora kostnader och i dagsläget finns inga medel avsatta för detta i den regionala länstransportplanen. Behovet av att kunna cykla med ökad trafiksäkerhet mellan Holmsund och Umeå längs väg 531 är dock fortsatt stort och därför har alternativa åtgärder till en friliggande cykelväg studeras. Då sträckan är lång, och körbanan bred med breda sidofält/vägrenar och det finns en önskan att flytta över så mycket tung trafik som möjligt till väg E12 som ansluter till Holmsund på södra sidan av älven har utredningen landat i att anlägga ett GC-räcke längs väg 531 med längd av cirka 7,7 km. Resterande sträcka närmast Holmsund föreslås målrad linje eller separering i form av kantsten.

Åtgärdsförslaget tar hänsyn till statistik för påstigande, samt prognos för förändringar längs sträckan. Det kommer fortsatt att vara en god tillgänglighet till hållplatser. Busshållplatserna planeras även fortsättningsvis att vara tillgänglighetsanpassade. Vägren och körfältsbredder har anpassats

till tung trafik och skrymmande transporter. Väg 531 kommer även i fortsättningen ha god funktion. Framkomligheten kan dock påverkas och försämrats något vid ex. olycka eller för att passera långsamtgående fordon då vägbredden och vägrenen minskas vilket kan bidra till att omkörningsmöjligheterna kan påverkas.

Under 2024 kommer Trafikverket att upphandla ett beläggningsarbete för aktuell sträcka. Genom att samordna anläggandet av en räckesseparerad gång- och cykelväg kan kostnaderna hållas nere. Kostnaden för hela projektet beräknas landa på 25- 30 mnkr vilket ska jämföras med att en separerad gång- och cykelväg kostar 18-20 mnkr per kilometer.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Anslag beviljas om 26 mnkr från Länstransportplanen för att anlägga en gång- och cykelväg längs väg 531.

Expedieras till

Infrastrukturstrateg

Beslutsunderlag

- §11 RUN AU Beviljande av anslag till gång- och cykelväg 531 Holmsund-Umeå
- Maud Ericssons tjänsteskrivelse 2024-02-01
- Bilaga- Fördjupad utredning Väg 531 Holmsund – Umeå, oskyddade trafikanter, TRV 2023/87180

15. **Framställan om fortsatt driftstöd 2024-2025 , Norrbotniabanan AB** Frida Hald
RUN 586-2023

Sammanfattning

Norrbotniabanan AB har under ett antal år kunnat finansiera sin verksamhet från de projektmedel som beviljats från EU för planeringen mellan Umeå-Skellefteå. Projektet avslutades 2021 och efter detta erhåller bolaget inga medel från EU eller från andra parter. Efter detta har bolagets verksamhet finansierats genom ett årligt driftstöd från sina ägare för åren 2021-2023. Från 2024 saknas medel för fortsatt finansiering av verksamhet.

Bolagets behov av fortsatt finansiering under de kommande två åren har behandlats vid bolagets styrelse- och ägarmöte 2023-10-12. Bolagets styrelse och

närvarande ägarrepresentanter beslutade att rekommendera ägarna att bevilja fortsatt driftsstöd till bolaget för de kommande två åren i enlighet med den budget, den fördelning och det belopp som framgår av bilaga. Dock hade ingen representant från Region Västerbotten möjlighet att delta vid mötet samt att inga beslutsunderlag i form av förslag distribuerades inför mötet.

Rekommendationer till ägarna från styrelse och ägarmöte 2023-10-12:

1. Med hänsyn till att bolaget inte har nyttjat beviljade driftbidrag 2021-2023 uppgående till 6,1 mkr, föreslås att dessa medel överföres till kommande budgetperiod 2024-2025.
2. Föreslås att ägarna beslutar om att resterande belopp 6,9 mkr beviljas enligt budget 2024-2025, enligt den fördelning mellan ägarna som redovisas i bilaga 1.

Sedan arbetsutskottets sammanträde den 23 november 2023 har ny information tillkommit om hanteringen av överföring av medel. I samband med möte i frågan fredagen den 2 februari 2024 meddelade ekonomidirektören att det är möjligt att flytta medel till kommande år.

Fördelningen av driftbidraget enligt bilaga 1 har skett i enlighet med tidigare beslutade principer, exklusive Haparanda och Kalix kommuner. Norrbotniabanan delen mellan Luleå är sedan några år byggd och i full drift. Mot denna bakgrund diskuterades om Kalix och Haparanda kommuner skulle ingå som delägare i NBB AB. I samband med byggande av denna del av Norrbotniabanan krävdes insatser från dessa kommuner, som tex allmänna lokala infrastrukturinvesteringar. Mot denna bakgrund har bolaget väckt frågan om Kalix och Haparanda kommuner skulle exkluderas från finansieringen för 2024-2025. Såväl styrelsen som närvarande ägarrepresentanter ställde sig bakom detta förslag på mötet 12 oktober 2023

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att godkänna att ej nyttjat driftbidrag för 2021-2023 uppgående till 6,1 mkr, överföres till budget för 2024-2025.

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att hos regionfullmäktige äska om en utökad budgetram på 1 398 000 kr för 2024-2025 för finansiering av Norrbotniabanan.

Expedieras till

Regionfullmäktige/regionstyrelsen
Ekonomistaben
Strateg ägarstyrning

Beslutsunderlag

- §12 RUN AU Framställan om fortsatt driftstöd 2024-2025 , Norrbotniabanan AB
- Frida Halds tjänsteskrivelse 2024-02-07
- §173 RUN AU Framställan om fortsatt driftstöd 2024-2025, Norrbotniabanan AB
- Framställan om fortsatt driftstöd 2024-2025 , Norrbotniabanan AB

- 16. Redogörelse för hur regionala utvecklingsnämnden utövat ägarrollen under 2023** Frida Hald
RUN 609-2023

Sammanfattning

Regionala utvecklingsnämnden har uppdraget av regionfullmäktige att utöva ägarrollen för Region Västerbotten i de bolag som kan betraktas ha sin hemvist inom nämndens ansvarsområde utifrån det i bolagsordningen fastställda kommunala ändamålet. Uppdraget är infört i reglemente för regionala utvecklingsnämnden.

I bilaga lämnas en redogörelse för hur regionala utvecklingsnämnden utövat ägarrollen under 2023, i enlighet med nämndens reglemente.

Redogörelsen överlämnas till regionstyrelsen då regionstyrelsen har att fullgöra uppdrag att utöva förstärkt uppsiktsplikt över Region Västerbottens nämnder, styrelser, helägda och delägda bolag. Redogörelsen överlämnas även till regionfullmäktige för information.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Redogörelse för hur regionala utvecklingsnämnden utövat ägarrollen under 2023 fastställs.

Regionala utvecklingsnämnden föreslår att regionstyrelsen beslutar att godkänna redogörelse för hur regionala utvecklingsnämnden utövat ägarrollen under 2023.

Redogörelsen överlämnas till regionfullmäktige för information.

Expedieras till

Regionstyrelsen
Strateg ägarstyrning

Beslutsunderlag

- §13 RUN AU Redogörelse för hur regionala utvecklingsnämnden utövat ägarrollen under 2023
- Frida Halds tjänsteskrivelse 2024-02-01
- Bilaga Redogörelse för regionala utvecklingsnämndens utövande av ägarrollen 2023

17. **Direktiv och tidplan för framtagande av regional biblioteksplan 2025–2028** Helena BjörnWall Åström
RUN 50-2024

Sammanfattning

Bibliotekens verksamhet styrs av bibliotekslagen. I den slås fast att *kommuner och regioner ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet (Bibliotekslagen 2019:916 § 17)*. Den regionala biblioteksplanen beskriver vad Regionbibliotek Västerbotten kommer att fokusera på de närmaste fyra åren, och kan därutöver vara vägledande och stöttande för folkbiblioteken i framtagandet av kommunala biblioteksplaner. Biblioteksplaner - både på regional och kommunal nivå - ger också möjlighet till uppföljning och utveckling av verksamheten och utgör därigenom ett viktigt instrument för kvalitetssäkring.

Planens syfte är att

- synliggöra Regionbibliotekets uppdrag, ansvarsområden och kompetens
- identifiera strategiska och prioriterade utvecklingsområden för dels den regionala biblioteksverksamheten, dels sjukhusbiblioteken (kultur och hälsa)
- ta ut en riktning för länets biblioteksverksamhet de närmaste fyra åren

Regional biblioteksplan 2025 - 2028 kommer att utarbetas av Regionbibliotek Västerbotten i dialog och samverkan med länets folkbibliotek, kommunchefen samt i samråd med företrädare för nationella minoriteter och urfolket samerna.

Regionbiblioteket är en del av kulturenheten inom Region Västerbotten och ingår till hälften i Kultursamverkansmodellen (sjukhusbiblioteksverksamheten gör inte det).

Planen revideras vart fjärde år. Utöver denna plan tas en årlig verksamhetsplan fram, där utvärderingsbara mål formuleras och aktiviteter konkretiseras.

Den regionala biblioteksplanen är styrande för den egna verksamheten och för politiska beslut som rör biblioteksverksamhet på regional nivå. Den ska också utgöra ett stöd för prioritering och planering av utvecklingsinsatser tillsammans med länets folkbibliotek. En viktig aspekt i det arbetet är barn och ungas behov av folkbiblioteksverksamhet.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Direktiv och tidplan för framtagande av regional biblioteksplan 2025–2028 fastställs.

Expedieras till

Regionbibliotekschef

Beslutsunderlag

- §14 RUN AU Direktiv och tidplan för framtagande av regional biblioteksplan 2025–2028
- §9 KB Direktiv och tidplan för framtagande av regional biblioteksplan 2025–2028
- Helena Björnwall Åströms tjänsteskrivelse 2024-01-22
- Tidplan framtagande av regional biblioteksplan 2025-2028

- 18. Tillsynsrapport regionala utvecklingsnämndens tillsynsplan år 2023** Katrine Andersson
RUN 385-2022

Sammanfattning

Enligt kommunallag (2017:725) 6 kap 6 § så har regionala utvecklingsnämnden att säkerställa sin interna kontroll enligt vad som föreskrivs om nämnders ansvar:

”Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detsamma gäller när skötseln av en kommunal angelägenhet med stöd av 10 kap. 1 § har lämnats över till någon annan.”

Regionfullmäktige har i reglemente för intern kontroll tydliggjort vad nämnder ska göra för att upprätthålla en tillfredsställande intern kontroll. I reglementet tydliggörs regionstyrelsens övergripande ansvar för intern kontroll i Region

Västerbotten, där en del av ansvaret innefattar att besluta om regionövergripande tillämpningsanvisningar för intern kontroll som utvecklar bestämmelser i reglemente samt säkerställa att stöd för arbetet med intern kontroll upprättas.

I samband med regionala utvecklingsnämndens årsrapport lämnas en årlig bedömning av nämndens interna kontroll, i enlighet med vad som fastställts i regionstyrelsens tillämpningsanvisningar för intern kontroll år 2023. Resultat samt bedömning av resultat från genomförda kontrolltester redovisas, vidtagna samt föreslagna åtgärder redovisas tillsammans med en värdering av årets samlade resultat. Bedömning sker utifrån gradering god intern kontroll, acceptabel intern kontroll eller bristande intern kontroll enligt vad tillämpningsanvisningarna föreskriver.

Under året har tre kontrolltester genomförts för att kontrollera uppmärksammade risker i regionala utvecklingsnämndens tillsynsplan för verksamhetsåret 2023 kopplat till ärendeberedning, jämställdhetsintegrering av beslut samt efterlevnad av lagar och krav. Utöver detta har två åtgärder beslutade i nämndens tillsynsplan för 2023 genomförts. I bilaga, förslag till tillsynsrapport 2023 redovisas dessa. Bevakade risker år 2023 redovisas även i tillsynsrapporten.

Sammanfattningsvis föreslås regionala utvecklingsnämnden lämna bedömning om att nämnden har en acceptabel intern kontroll.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Regionala utvecklingsnämnden fastställer tillsynsrapport för 2023 samt lämnar bedömningen av nämndens interna kontroll att den är acceptabel.

Regionala utvecklingsnämnden beslutar om att följa upp följande åtgärder under 2024:

Särskild informationsinsats genomförs i regionala utvecklingsnämnden samt i regionala utvecklingsförvaltningens ledningsgrupp om reviderad strategi för jämställdhet och jämlikhet när beslut om Region Västerbottens reviderade strategi för jämställdhet och jämlikhet fattats.

Regionala utvecklingsnämnden ska fortsatt uppmärksamma risk om att förvaltningen inte anmäler personuppgiftsincidenter samt risk att förvaltningen inte registrerar hantering av personuppgifter inför kommande tillsynsplan år 2024.

Regionala utvecklingsnämnden följer övriga redovisade planerade åtgärder genom att lägga till risk om expediering av beslut inte görs till rätt person på bevakningslista år 2024.

Åtgärderna följs upp i samband med regionala utvecklingsnämndens tillsynsplan 2024.

Expedieras till

Regionstyrelsen
Strateg Utvecklingsstöd, regionstyrelsens förvaltning
Regional utvecklingsdirektör
Stabschef
Verksamhetsutvecklare

Beslutsunderlag

- §15 RUN AU Tillsynsrapport regionala utvecklingsnämndens tillsynsplan år 2023
- Katrine Anderssons tjänsteskrivelse 2024-02-02
- Förslag, Tillsynsrapport 2023 regionala utvecklingsnämnden
- Tillämpningsanvisningar för intern kontroll 2023(469165) (0)_TMP

19. **Regionala utvecklingsnämndens tillsynsplan för intern kontroll 2024** Katrine Andersson
RUN 53-2024

Sammanfattning

Enligt kommunallag (2017:725) 6 kap 6 § så har regionala utvecklingsnämnden att säkerställa sin interna kontroll enligt vad som föreskrivs om nämnders ansvar:

”Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detsamma gäller när skötseln av en kommunal angelägenhet med stöd av 10 kap. 1 § har lämnats över till någon annan.”

Regionfullmäktige har i reglemente för intern kontroll tydliggjort vad nämnder ska göra för att upprätthålla en tillfredsställande intern kontroll. I reglementet tydliggörs regionstyrelsens övergripande ansvar för intern kontroll i Region Västerbotten, där en del av ansvaret innefattar att besluta om regionövergripande tillämpningsanvisningar för intern kontroll som utvecklar bestämmelser i reglemente samt säkerställa att stöd för arbetet med intern kontroll upprättas.

Förslag till tillsynsplan för 2024 inklusive riskanalys har tagits fram.

Uppföljning av tillsynsplan för verksamhetsåret 2023 ligger till grund för vissa av de risker som föreslås följas i tillsynsplan 2024, utöver detta har även ett antal andra risker identifierats. I förslag till tillsynsplan år 2024 föreslås ett antal kontrolltester för att möta identifierade risker. Fem risker föreslås hanteras aktivt genom vidtagande av åtgärder under året.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Regionala utvecklingsnämnden fastställer tillsynsplan för intern kontroll år 2024.

Expedieras till

Regionstyrelsen
Strateg Utvecklingsstöd, regionstyrelsens förvaltning
Regional utvecklingsdirektör
Stabschef
Verksamhetsutvecklare

Beslutsunderlag

- §16 RUN AU Regionala utvecklingsnämndens tillsynsplan för intern kontroll 2024
- Katrine Anderssons tjänsteskrivelse 2024-02-02
- FÖRSLAG Regionala utvecklingsnämndens tillsynsplan för intern kontroll 2024, 2024-02-14

20. Beslut om extra sammanträdesdag

RUN 74-2024

Sammanfattning

Regionala utvecklingsnämnden behöver besluta om en extra sammanträdesdag för behandling av en förstärkt månadsrapport/förenklad delårsrapport per april.

Nämndens sammanträdesdagar för 2024 fastställdes i augusti 2023. Vid beredningen av ärendet så togs hänsyn till olika processer, bland annat för när de ekonomiska redovisningarna samt delårsrapporter ska hanteras. Vid beredningen så var informationen till förvaltningarna att delårsrapporten per april skulle utgå så nämnden behövde inte ta hänsyn eller planera utifrån den rapporteringen. Vilket nämnden heller inte gjorde utan beslutade om sammanträdesdagar som i högre grad möter upp för behandling av vårens projektärenden.

Strax innan jul så har det kommit nya direktiv att fullmäktige ändå vill behandla en förstärkt månadsrapport per april vid sitt sammanträde i juni. Nämndernas månadsrapporter behöver då beredas innan dess. Regionala utvecklingsnämnden har inget fastställt sammanträdesdatum som passar i tid för att hinna bereda den rapporten till fullmäktige, ej heller är det lämpligt att flytta ett annat sammanträde, vilket innebär att ett extra sammanträde behöver sättas in.

Ett extra sammanträde innebär fördyrade kostnader för nämnden men blir nödvändigt utifrån de nya direktiven. Då beslut om budgetram för regionala utvecklingsnämnden för 2024 innefattade en reduktion med 0,1 miljoner kronor för politikerkostnader, så påverkas de ekonomiska förutsättningarna för resterande del förknippat med reseersättningar och andra sammanträdeskostnader som kan undvikas.

Det blir en tajt process utifrån när underlag kan hämtas ut från ekonomisystemet, beredas av verksamheterna samt kommunallagens krav på när kallelsen ska sändas som begränsar antalet dagar då det extra sammanträdet kan hållas. I dialog med ordföranden så föreslår förvaltningen den 27 maj 2024.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till regionala utvecklingsnämnden:

En extra sammanträdesdag förläggs till den 27 maj 2024 för behandling av den förstärkta månadsrapporten per april 2024. Sammanträdet hålls digitalt.

Expedieras till

Nämndsekreterare/utredare
Verksamhetsutvecklare
Enhetschef controllerstöd

Beslutsunderlag

- §17 RUN AU Beslut om extra sammanträdesdag
- Nina Olofsdotters tjänsteskrivelse 2024-02-07

21. Information om Återrapportering enligt villkorsbeslut för år 2023 samt uppföljning av regionala utvecklingsstrategin RUN 520-2023

Anna Norin

Sammanfattning

Information om årets återrapportering till regeringen enligt regeringens villkorsbeslut N2022/02395. Återrapporteringen är beslutad av regionala

utvecklingsdirektören och inskickad till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet och Tillväxtverket den 6 februari 2024.

Ärendet informerar även för annat pågående arbete inom ramen för den strategiska uppföljningen av den regionala utvecklingsstrategin.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Informationen noteras.

Expedieras till

Regional utvecklingsdirektör
Verksamhetschef Näringsliv och samhällsbyggnad
Strateg för analys och hållbar utveckling

Beslutsunderlag

- §18 RUN AU Information om Återrapportering enligt villkorsbeslut för år 2023 samt uppföljning av regionala utvecklingsstrategin
- Anna Norins tjänsteskrivelse 2024-02-06
- Region Västerbottens återrapportering för år 2023
- Bilaga- Regeringsbeslut, Villkor för budgetåret 2023 N2022_02395, daterad 2022-12-21

22. **Fördelning av Västerbottens anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder år 2024** RUN 54-2024

Katarina Molin/Nils Enwald

Sammanfattning

Regeringen anvisar Region Västerbotten ett anslag på 123 402 000 kronor för år 2024. Medlen disponeras av Tillväxtverket för utbetalningar med anledning av ekonomiska åtaganden gjorda 2023 och tidigare år samt utbetalningar med anledning av beslut 2024 som utbetalas 2024. Medlen ska användas i enlighet med nationella förordningar och respektive strukturfondsprogram.

Anslag 1:1, Regionala utvecklingsåtgärder, kan användas för 4 olika ändamål;

1. Regionala företagsstöd,
2. Stöd till kommersiell service,
3. Projektverksamhet,
4. Uppföljning och utvärdering.

2023 fördelades ett beslutsutrymme på 138 miljoner kronor för nya beslut, varav 45 miljoner kronor till företagsstöd, 6 miljoner kronor till kommersiell service och 85 miljoner till projektmedel och 2 miljoner till uppföljning och utvärdering. Eftersom efterfrågan på företagsstöd blev lägre än förväntat så gjordes en omfördelning från företagsstöd till projektmedel i slutet av året.

Förutom anslag 1:1 har Region Västerbotten även tilldelas medel som totalt innebär att Region Västerbotten har ett beslutsutrymme för nya beslut 2024 på 201,7 mnkr, varav 66 mnkr till företagsstöd, 20,7 mnkr till kommersiell service, 113 mnkr till projektmedel samt 2 mnkr till uppföljning och utvärdering.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till regionala utvecklingsnämnden:

För 2024 fördelas ett beslutsutrymme på totalt 150 miljoner kronor för nya beslut varav;

- 29 miljoner kronor till företagsstöd,
- 6 miljoner kronor till kommersiell service,
- 113 miljoner kronor till projektmedel och
- 2 miljoner till uppföljning och utvärdering

Expedieras till

Senior strateg
Verksamhetschef Företags- och projektfinansiering

Beslutsunderlag

- §19 RUN AU Fördelning av Västerbottens anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder år 2024
- Katarina Molins tjänsteskrivelse 2024-01-26
- Bilaga - Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende anslag 1-1 Regionala utvecklingsåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional utveckling

23. Revidering av Agenda för hållbar finansiering RUN 64-2024

Sammanfattning

Agenda för hållbar regional finansiering föreslås ändras avseende företagsstöds erbjudanden. En ny stödform avseende energieffektivisering föreslås för företag som vill investera för att minska sin miljö- och klimatpåverkan. Stöd till rekrytering av utomnordiskt födda föreslås avslutas då efterfrågan på stödet i denna utformning varit låg. Uppdatering görs även med anledning av ny förordning gällande stöd av mindre betydelse (de

minimis-stöd) och höjning av takbeloppet för de minimis-stöd enligt den nya förordningen. I samband med detta görs även andra mindre justeringar av innehållet i Agenda för hållbar regional finansiering som ger större stödmöjligheter för underrepresenterade grupper.

Föreslagna ändringar framgår i bilagan.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Agenda för hållbar finansiering fastställs.
Tidigare beslut 2023-02-16 § 45 upphör att gälla.

Expedieras till

Verksamhetschef Företags- och projektfinansiering
Strateg företagsstöd

Beslutsunderlag

- §20 RUN AU Revidering av Agenda för hållbar finansiering
- Charlotta Wikmans tjänsteskrivelse 2024-02-05
- Förslag Ändring och uppdatering av Agenda för hållbar finansiering
- Bilaga, Agenda regional finansiering_2023

24. Yttrande över Dataskyddsombudets rekommendationer i årsrapport 2023 RUN 9-2024

Rachel Nygren

Sammanfattning

Dataskyddsombudet (DSO) har granskat Regionstyrelsen, Hälso- och sjukvårdsnämnden, Folkhögskolestyrelsen och Regionala utvecklingsnämndens dataskyddsarbete för 2023, där fokus för detta år har varit att följa upp tidigare genomförda granskningar.

DSO har tidigare rekommenderat att

1. registerförteckna alla personuppgiftsbehandlingar
 2. utse personuppgiftshandläggare samt
 3. höja kunskapsnivån gällande rapportering av personuppgiftsincidenter.
- Vilket har granskats och rekommendationer har lämnats utifrån dessa.

Förvaltningen har upprättat förslag på yttrande över rapporten.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Yttrandet godkänns och överlämnas till Dataskyddsombudet.

Expedieras till

Dataskyddsombud, regionstyrelsens förvaltning
Stabschef

Beslutsunderlag

- §21 RUN AU Yttrande över Dataskyddsombudets rekommendationer i årsrapport 2023
- Rachel Nygrens tjänsteskrivelse 2024-02-05
- Förslag till yttrande över Dataskyddsombudets Årsrapport 2023
- Dataskyddsombudets årsrapport 2023

25. Yttrande över rapport från Beredningen för kompetensförsörjning RUN 629-2023

Petter Lundberg

Sammanfattning

Fullmäktigeberedningen för kompetensförsörjning är organisatoriskt placerad direkt under regionfullmäktige, och ska på regionfullmäktiges uppdrag beskriva kompetensförsörjningen, både för Västerbottens län och den egna organisationen Region Västerbotten.

I beredningens uppdragsbeskrivning framgår att fullmäktigeberedningens uppdrag avgränsas att gälla privat och offentlig sektor inom Västerbottens län. Syftet med beredningen är att omvärldsbevaka, informera och ge kunskap. Beredningen ska särskilt i sitt arbete beakta och väga in effekter av jämställdhet, jämlikhet och diskriminering.

Beredningen för kompetensförsörjning fick i regionplanen 2023 följande uppdrag:

- Titta på vilka antidiskrimineringsåtgärder som görs inom ramen för de rekryteringsinsatser som pågår i länet.
- Föreslå metoder och förbereda hur regionen kan bidra till en långsiktig plan på 5-20 års sikt för framtida kompetensförsörjning i Västerbotten.

Beredning för kompetensförsörjning har i samförstånd med regionfullmäktiges presidium begärt att få fortsätta detta uppdrag under 2024. Beredningen har utifrån denna bestämmelse utfört sitt uppdrag och sammanställt det i en årlig rapport som lämnas till regionfullmäktige.

Regionfullmäktige har 2023-11-21 godkänt rapporten och överlämnat den till regionala utvecklingsnämnden, regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden för beredning. Regionala utvecklingsnämnden har därmed möjlighet att komma med åtgärdsförslag.

I detta sammanhang är det viktigt att notera att enligt beredningens uppdragsbeskrivning, antagen av regionfullmäktige 2022-11-29--30, får uppgifter som anses fullgöra nämnduppdrag eller löpande förvaltningsuppgifter inte anförtros en fullmäktigeberedning. Därmed kan åtgärdsförslagen inte vara av sådan karaktär.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Yttrande över rapporten från beredningen för kompetensförsörjning fastställs och överlämnas till fullmäktige.

Expedieras till

Regionfullmäktige/regionstyrelsen

Beslutsunderlag

- §22 RUN AU Yttrande över rapport från Beredningen för kompetensförsörjning
- Petter Lundbergs tjänsteskrivelse 2024-02-07
- Yttrande över rapporten från beredningen för kompetensförsörjningens
- §164 RF Protokollsutdrag, Beredningen för kompetensförsörjning rapport 2023
- Beredningen för kompetensförsörjning rapport 2023

26. Yttrande över rapport från Beredningen för samverkan och regional utveckling RUN 630-2023

Mona-Lisa Fjellström

Sammanfattning

Fullmäktigeberedningen för samverkan och regional utveckling är organisatorisk placerad direkt under regionfullmäktige, och ska på regionfullmäktiges uppdrag verka för samverkan mellan Region Västerbotten och kommunerna i Västerbottens län i frågor av gemensamt intresse inom regional utveckling.

I beredningens uppdragsbeskrivning framgår att fullmäktigeberedningen för samverkan och regional utveckling ska verka för samverkan mellan Region Västerbotten och kommunerna i Västerbottens län i frågor av gemensamt

intresse inom regional utveckling, samt att beredningen har i uppdrag att omhänderta relevanta primärkommunala perspektiv inom området för regional utveckling.

Beredningen har också möjlighet att redovisa övriga behov inom ramen för samverkan inom regional utveckling.

I regionfullmäktiges beslut 2022-04-26—27 § 39 fick beredningen det årliga uppdraget att under 2022 och 2023, utifrån den regionala utvecklingsstrategin, beskriva kommunernas största utmaningar och möjligheter inom regional utveckling och hållbar tillväxt.

Beredningen för samverkan och regional utveckling fastställde 27 januari 2023 en verksamhetsplan som tydliggör mål och aktiviteter för beredningens arbete för året. De aktiviteter som beredningen genomfört för att inhämta kunskap är i huvudsak tre olika metoder; intern kunskapsinhämtning, extern kunskapsinhämtning samt dialogträffar.

Under hösten 2023 har beredningens arbete med uppdraget sammanställts i en rapport. Den 9 november fastställde beredningen slutgiltigt förslag till rapport och överlämnade den till regionfullmäktige.

Regionfullmäktige har 2023-11-21 godkänt rapporten och överlämnat den till regionala utvecklingsnämnden och regionstyrelsen för beredning. Regionala utvecklingsnämnden har därmed möjlighet att komma med åtgärdsförslag.

I detta sammanhang är det viktigt att notera att enligt beredningens uppdragsbeskrivning, antagen av regionfullmäktige 2022-11-29--30, får uppgifter som anses fullgöra nämnduppdrag eller löpande förvaltningsuppgifter inte anförtros en fullmäktigeberedning. Därmed kan åtgärdsförslagen inte vara av sådan karaktär.

Regionala utvecklingsförvaltningen har valt att kommentera vissa delar av rapporten för att bland annat visa på sammanhang eller arbete som redan pågår. I några fall har förvaltningen gett förslag på åtgärder.

För att underlätta för läsaren används samma rubriker som i rapporten. Citat från rapporten markeras med kursiverad text och en blå markering (med sidhänvisning till rapporten)

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Yttrande över rapporten från beredningen för samverkan och regional utveckling fastställs och överlämnas till fullmäktige.

Expedieras till

Regionfullmäktige/regionstyrelsen

Beslutsunderlag

- §23 RUN AU Yttrande över rapport från Beredningen för samverkan och regional utveckling
- Mona-Lisa Fjellströms tjänsteskrivelse 2024-02-07
- Yttrande över rapport från beredningen för samverkan och regional utveckling
- §163 RF protokollsutdrag. Beredningen för samverkan och regional utvecklings rapport 2023
- Beredningen för samverkan och regional utvecklings rapport 2023

27. Plan för kris- och katastrofmedicinsk beredskap 2023-2026
RUN 63-2024

Caroline Helmersson

Sammanfattning

Plan för kris- och katastrofmedicinsk beredskap lägger grunden för regionens arbete med krisberedskap och civilt försvar. Syftet med planen är att beskriva regionens kris- och katastrofmedicinska beredskapsorganisation med dess roller, ansvar och uppgifter före, under och efter en särskild händelse eller samhällsstörning.

Region Västerbotten har att tillämpa gällande lagar, föreskrifter och andra krav inom området så att den kris- och katastrofmedicinska beredskapen kan upprätthållas. Detta regleras bland annat i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om katastrofmedicinsk beredskap (SOSFS 2013:22) samt i lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH, 2006:544). Denna plan gäller för mandatperioden 2023-2026 och omfattar både hanteringen av särskilda händelser samt extraordinära händelser. Därmed svarar planen upp mot ovan nämnda lag och föreskrift.

Planen beslutas i regionstyrelsen (RS), men tillstyrks innan dess i regionala utvecklingsnämnden samt hälso- och sjukvårdsnämnden. Den har även förankrats i regionala utvecklingsförvaltningens ledning på tjänstepersonnivå. Planen har utarbetats av den regionala och lokala beredskapsfunktionen i samråd med bland annat TiB-funktionen (tjänsteperson i beredskap), KiB-funktionen (kommunikatör i beredskap) och Ambulanssjukvården Västerbotten. De har involverats och delgett sina synpunkter baserade på erfarenhet och expertis. Arbetet har fokuserat på att utforma planen så att den föreslagna krisberedskapsorganisationen har förutsättningar att fungera för hela regionen i ett långsiktigt perspektiv.

Den nuvarande planen har genomgått en enklare revidering med fokus på

att uppdatera bilder och formalia samt anpassa till vissa nationella förändringar i organisationsstrukturen för det svenska civila beredskapssystemet. De huvudsakliga förändringarna sedan förra versionen är följande:

- Grafiskt har bilder uppdaterats och tillkommit
- 3.1.1 stycket har anpassats till det nya svenska civila beredskapssystemet
- 4.1 det regionövergripande arbetet med förmågeutveckling har beskrivits
- 4.2 identifierade risker och samhällsviktig verksamhet har uppdaterats utifrån senast genomförda risk- och sårbarhetsanalys
- 4.3.2 formuleringen för funktionen Beredskapsöverläkare har reviderats till förmån för den uppdaterade rollbeskrivningen.
- 4.4 stycket om utbildning har kortats ned med en hänvisning till regional utbildnings- och övningsplan.
- 5.9 stycket om beredskap vid CBRN-händelse har kortats ned med en hänvisning till riktlinje för CBRN.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till regionala utvecklingsnämnden:

Regionala utvecklingsnämnden tillstyrker förslag till reviderad plan för kris- och katastrofmedicinsk beredskap 2023-2026, för Region Västerbotten.

Expedieras till

Enhetschef Juridik och säkerhet, regionstyrelsens förvaltning
Beredskapssamordnare, regionstyrelsens förvaltning
Beredskapsöverläkare, hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning

Beslutsunderlag

- §24 RUN AU Plan för kris- och katastrofmedicinsk beredskap 2023-2026
- Caroline Helmerssons tjänsteskrivelse 2024-02-01
- Plan för kris- och katastrofmedicinsk beredskap 2018-2022
- Förslag - Plan för kris- och katastrofmedicinsk beredskap 2023-2026

28. **Information från regionala utvecklingsförvaltningen**
RUN 5-2024

Patrik Sällström

Sammanfattning

Muntlig information lämnas till regionala utvecklingsnämnden från regionala utvecklingsdirektören Patrik Sällström om aktuella händelser från förvaltningen.

Förslag till beslut

Förslag till regionala utvecklingsnämnden: Informationen noteras.

Beslutsunderlag

- Intyg Västerbottensteatern AB 2023 (1)
- Intyg NorrlandsOperan AB 2023, signerad
- Intyg Skellefteå Museum AB 2023, signerad
- Intyg Skogs-och samemuseet i Lycksele AB 2023, signerad

29. Valärenden RUN 7-2024

Sammanfattning

Till regionala utvecklingsnämndens sammanträde sker följande val:

Bordlagt fyllnadsval

Ersättare i Kvarkenrådet EGTS i stället för Bore Sköld (V);
Ylva Hedqvist Hedlund (V), Burträsk

Förslag till beslut

Till ersättare i Kvarkenrådet EGTS väljs Ylva Hedqvist Hedlund (V), Burträsk

Expedieras till

Kvarkenrådet EGTS
Ylva Hedqvist Hedlund (V)

30. Anmälan av delegationsbeslut RUN 8-2024

Sammanfattning

Regionala utvecklingsnämnden har överlåtit beslutanderätt till delegat enligt fastställd delegationsordning. Dessa beslut ska anmälas och redovisas till nämnden. Redovisningen innebär inte att nämnden får ompröva eller fastställa delegationsbesluten. Däremot kan nämnden återta lämnad delegation.

Delegationspunkt/Ärendegrupp, diarienummer, beslutsdatum, delegat

Beslut som fattas med stöd av delegation

1.1 Beslut i brådskande ärenden som inte kan invänta nämndens avgörande

- Ordförandebeslut – Yttrande över förslag till ändrade havsplaner för Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet
RUN 508:3-2023
2023-12-14 Rickard Carstedt
- Ordförandebeslut – Yttrande över ansökan om tillstånd till tävling på väg – Rally Sweden 2024
RUN 591:5-2023
2023-12-08 Rickard Carstedt
- Ordförandebeslut – Yttrande över remiss om förändrad hastighetsföreskrift på väg 353
RUN 18:9-2024
2024-02-19 Rickard Carstedt

2.3 Svara på remisser i brådskande ärenden som inte kan invänta nämndens avgörande

- Beslut om remissvar på remiss om förändrad hastighetsföreskrift på väg 353
RUN 18:7-2024?
2024-02-14 Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott

3.2 Beslut om ändring av tid och dag för sammanträden för kulturberedningen

- Beslut om flytt av sammanträdesdatum för kulturberedningen februari 2024
RUN 475:7-2023
2023-12-11 Nina Björby

3.3 Beslut om deltagande i konferenser, studieresor, kurser och utbildningar för kulturberedningens ledamöter.

- Beslut Deltagande på dialog om kultursamverkan den 23 januari 2024
RUN 79:2-2024
2024-01-11 Nina Björby

Beslut som fattats med stöd av regionala utvecklingsdirektörens vidaredelegation

4.5.2 Anställning av personal och sättande av lön i samband med anställning.

- Anställning av projektpersonal
2024-01-17 Stina Karlgren, enhetschef

4.6.1 Beslut om projektmedel för hela projektperioden upp till 1 200 000 kr.

- Framtagande av utvecklingsprogram för Träbranschen, Träbransch Norr AB Projektperiod: 2024-01-01 - 2024-12-31
RUN 108:1-2024
2023-11-01 Nils Enwald
- Samskapande av digital hälsa, vård och omsorg i glesbygd - En förstudie, Glesbygdsmedicinskt centrum

RUN 579:3-2023

2023-11-07 Nils Enwald

- Care of Sapmi, förstudie, Ideella Föreningen Skellefteå C/O Sapmi

RUN 109:1-2024

2023-11-13 Nils Enwald

- Projektet "Sami Languages GraphoLearn" beviljas där sökande Umeå Universitet söker 843 195 kr för projekt period - 2024-07-31 till 2026-07-30

RUN 107:1-2024

2023-11-27 Patrik Sällström

4.6.2 Ändring av beslut av projektmedel (anslag 1:1 och regionala utvecklingsmedel) som innebär förändring upp till 25 % av totala finansiering.

- Ändringsbeslut - 20360683, Förstudie Arctic Food Innovation Hub, Budget omfördelning

RUN 110:1-2024

2024-01-03 Nils Enwald

- Digitala Västerbotten 2023, Region Västerbotten

RUN 644:1-2023

2023-12-11 Nils Enwald

4.6.3 Ändring av beslut om projektmedel i samband med att projekt avbryts, försenas eller väsentligen förändras.

- Ändringsbeslut - förlängning av projekttid: Förstudie Arctic Food Innovation Hub, Sökande RISE

RUN 110:2-2024

2023-10-19 Nils Enwald

- Ändringsbeslut – förlängning av projekttid: Lokalt ledd utveckling med Leadermetoden i Skellefteå Älvdal

RUN 444:4-2022

2023-12-21 Nils Enwald

- Ändringsbeslut – förlängning av projekttid: Kulturplan Region Västerbotten

RUN 92:6-2021

2023-12-21 Nils Enwald

- Ändringsbeslut - Budgetomfördelning, projektet - Säkra affärer 2, sökande ALMI, budget omfördelning

RUN 112:1-2024

2023-11-30 Nils Enwald

- Cirkulära flöden och klimatcoaching i företag, Umeå Universitet – budgetomfördelning

RUN 111:1-2024

2023-10-27 Nils Enwald

Förslag till beslut

Redovisningen av anmälda delegationsbeslut godkänns.

Beslutsunderlag

- Ändringsbeslut RUM 20302793 Kulturplan

- Ändringsbeslut Lokalt ledd utveckling med Leadermetoden i Skellefteå Älvdahl
- RV_Ändringsbeslut_Säkra affärer 2
- RV_Ändringsbeslut_Förstudie Arctic food innovation hub
- RV_Ändringsbeslut_Cirkulära flöden och klimatcoachning i företag
- RV_Beslut om stöd_Ändring_Digitala Västerbotten
- RV_Beslut om stöd_Ändring_Arctic food innovation hub
- RV_Beslut om stöd_Avslag_Care of Sapmi, förstudie
- RV_Beslut om stöd_Bifall_Utvecklingsprogram för träbranschen
- RV_Beslut om stöd_Bifall_GraphoLearn
- RV_Beslut om stöd_Avslag_Samskapande av digital hälsa
- Delegationsbeslut - Deltagande på dialog om kultursamverkan 23 januari 2024 inkl bilagor signerad
- Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskotts beslut 2024-02-14 § 6
- Ordförandebeslut - Yttrande över remiss tillstånd till tävling på väg - Rally Sweden 2024
- Ordförandebeslut - Yttrande över remiss om förändrad hastighetsföreskrift på väg 353 inkl bilagor signerad
- Ordförandebeslut - Yttrande över förslag till ändrade havsplaner
- Delegationsbeslut - Beslut om flytt av sammanträdesdatum för kulturberedningen februari 2024

31. Redovisning av handlingar

Sammanfattning

Redovisning av handlingar som är av vikt för regionala utvecklingsnämnden att ta del av.

Förslag till beslut

Redovisningen av handlingarna noteras.

Beslutsunderlag

- Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott. Protokoll §§ 1-26
- Kulturberedningens minnesanteckningar 2024
- Samråd för samverkan inom regional utvecklings minnesanteckningar §§ 1-13
- Protokoll 2024-02-08 §§ 1-17 Primärkommunala delegationens arbetsutskott
- AB Transitio, styrelseprotokoll nr 186, 2023-11-30
- Beslut RF 2023-11-21--22 § 170 Regiontrafik-, Norrlandsresetaxan, tillsammansrabatt from 2024-01-01
- Beslut RF 2023-11-21--22 § 173 Planeringsförutsättningar för kollektivtrafiken 2025-2027 inkl bilaga
- Beslut RF 2023-11-21--22 § 174 Ägaranslag till ALMI Företagspartner Nord AB 2023

- Beslut RF 2023-11-21--22 § 176 Beslut om förenklad delårsrapport per april
- Beslut RF 2023-11-21--22 § 185 Regionplan och budget 2024 inkl bilaga
- Beslut RF 2023-11-21--22 § 186 Region Västerbottens delårsrapport per augusti 2023 inkl bilaga
- Beslut RF 2023-11-21--22 § 192 Svar på motion nr 15-2022. Reklam inom kollektivtrafiken
- Beslut RF 2023-11-21--22 § 195 Svar på motion nr 12-2023. Inför nya, transparanta riktlinjer för länets studieförbund
- Dataskyddsombudets kontrollplan GDPR 2024
- Folkbildningsrådet, Cirkulär studieförbund 24-01, inkl bilagor
- Folkbildningsrådet, Cirkulär, Statsbidrag till Ibn Rushd studieförbund, inkl bilaga
- Kollektivtrafikplan för Bjurholms kommun 2024 - 2027
- Kollektivtrafikplan för Malå kommun 2024 - 2027
- Länstrafiken i Västerbotten AB, protokoll, 2023-12-15 inkl bilagor
- Norrlandsoperan, protokoll extra styrelsemöte, 2023-08-16
- Norrlandsoperan, protokoll extra styrelsemöte, 2023-11-23
- Norrlandsoperan, protokoll styrelsemöte, 2023-09-29
- Norrlandsoperan, protokoll styrelsemöte, 2023-12-01
- Regeringsbeslut. Regleringsbrev för budgetåret 2024 anslag 1_1 Regionala utvecklingsåtgärde inom utgiftsområdet 19
- Regeringsbeslut. Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende anslag 1_3 Europeiska regionala utvecklingsfonden
- Regeringsbeslut. Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende anslag 1_4 Europeiska regionala utvecklingsfonden etc
- Regeringsbeslut. Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende länsstyrelserna
- Regeringsbeslut. Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Nämnden för hemslöjdsfrågor
- Regeringsbeslut. Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Statens energimyndighet
- Regeringsbeslut. Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Statens kulturråd
- Regeringsbeslut. Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Tillväxtverket
- Regeringsbeslut. Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Trafikanalys
- Regeringsbeslut. Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Trafikverket
- Regeringsbeslut. Riktlinjer för statens bidrag till Riksteatern för budgetåret 2024
- Regeringsbeslut. Uppdrag förändrat avtalspartsförhållande staten och IBAB
- Regeringsbeslut. Villkor för budgetåret 2024 för regioner... LI2024-00237
- Regeringsbeslut. Ändring av regleringsbrev för budgetår 2023
- Regionala utvecklingsförvaltningens synpunkter på Internremissen Strategi för jämställdhet och jämlikhet 20231215
- Rutiner för ärendeberedning inom regionala utvecklingsförvaltningen
- Västerbottens museum AB, protokoll nr 1, 2023-01-27
- Västerbottens museum AB, protokoll nr 5, 2023-10-24

- Västerbottens museum AB, protokoll nr 6, 2023-12-11
- Västerbottensteatern AB, protokoll, 2023-12-13
- Skrivelse. Statsbidraget för utveckling av företagsklimat i lands- och glesbygdskommuner behövs

32. Övriga frågor